

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 4 июлдан чиқа бошлаган.

№ 128 (6. 617)

1988 йил 4 июнь, шанба Баҳоси 3 тийин

Барчага намуна бўлиб

✦ Шаҳар пассажир автотранспорти ишлаб чиқариш. Бош бошқармасига қарашли 2-маршрутлик такси корхонаси хайдовчилари XIX Бутуниттифоқ партия конференциясини меҳнатда катта ютуқлар билан кутиб олишмоқда. Хозир корхонанинг 19 хайдовчиси уч йиллик планини бажариб, бугунги кунда келаси йил ҳисобига ишлашмоқда. Б.В. Ключенко, Н. Фахритдинов, А. Черев, В. Бетлов каби илгорлар барчага намуна бўлишяпти.

Хайдовчилардан яна 20 киши уч йиллик планини бажаришга аҳд қилиб ишлашмоқда.

✦ 2-автокөбинатда С. Турсунов, Р. Рибиков, Л. Цой, Р. Мингайев, А. Вергасов каби илгор хайдовчиларини яхши билишяпти. Бу азаматлар XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси очилганидан кунгача беш йилликнинг уч йили планини бажаришга аҳд қилишган. Коллектив орасида бундай ташаббускорлар сафи кун сайин ортиб бормоқда.

Цех партия ташкилоти секретари И. Уддош Тожиевич Акбаров XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига делегат этиб сайланди.

КПСС Марказий Комитетининг Тезислари—умумхалқ муҳокамасида

«... Биз туб иқтисодий ўзгаришларнинг бошлангич босқичида, ўзига хос ўтиш даврида турибмиз. Давлат корхонаси тўғрисидаги Қонун ҳамда ҳўжалик ислоҳотига тааллуқли бўлган бошқа қарорлар шу йилдангича амал қила бошладилар, аммо улар ҳам ҳали тўла куч билан ишлаётгани йўқ, чунки улар беш йилликнинг ўрталарида, эскирган нархлар шартинда, ишлаб чиқариш воситаларининг улгуржи савдоси йўлга қўйилмаган бир пайтда, тақийлик тугатилмаган шартинда жорий этилди. Фан-техника тараққиёти соҳасида ишлаб чиқилган ва кучга киритилган энг катта программалар дарҳол самара бера олмайди».

(КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезисларидан).

БИНОКОРЛАР ТАКЛИФИ

КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезислари янгича бирлаш омили бўлмоқда. Тезислардаги «Кучли социал сийосат партия фаолиятидаги асосий устуни соҳалардан биридир. Шу билан ҳам ўн учинчи беш йиллик планини ишлаб чиқиш чоғида иқтисодий тараққиётнинг социал йўналиши диққат марказига қўйилиши керак... Уй-жой қурилиши сўрашларини янада оширишни кўзда тутиш... зарур» деган сатрлар қурувчилар масъулиятини оширади. Шу сатрларга қўшимча қилиб: «Уй-жой ва миний хизмат кўрсатиш комплекслари, шунингдек, болалар боғчалари, мактаблар қурилиши тез ва сифатли амалга оширилсин», деб тўлдирилиши таклиф этилди. — дейди 3-уйсозлик комбинатига қарашли 2-монтаж бошқармасининг Урмон Зокиров етакчилиги қилаётган комплекс бригадаси коллективи.

Коллективда Бутуниттифоқ коммунистлар анжумани шарафига шахсий меҳнат беллашуви кенг авж олган. Бригаданинг Э. Худойназаров, Я. Мусин, К. Дадаулин, А. Бобоев каби илгорлари ойлик пландаги 2692 сўм ўрнига 2 минг 760—2 минг 800 сўмлик иш бажариб, келаятирлар.

Шу кунларда бригада аъзолари Ленин район И. Полторацкий кўчасидаги 108 квартиралар 9 қаватли турар жой биносини бунёд этишмоқда.

Д. ОБЛАЕВ.

ДЕЛЕГАТЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Кеча Тошкент область партия комитетида Тошкент область партия ташкилотидан сайланган Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси делегатлари билан учрашув бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг биринчи секретари Т. А. Алимов делегатларга КПСС XXVII съезди қарорларини бажариш борасида областда амалга оширилган ишлар ҳақида сўзлаб берди, уларни халқ ҳўжалигининг турли тармоқларидаги ишларнинг аҳоли билан таништирди, ҳали мавжуд бўлган нуқсонлар ва ҳал этилмаган муаммоларга тўхтади.

Бутуниттифоқ XIX партия конференциясининг делегатлари меҳнат коллективларида бўлган учрашувдан олган таассуротлари билан, Тошкент области ва шаҳри меҳнаткашларининг ана шу учрашувларда, КПСС Марказий Комитетининг Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси Тезисларини муҳокама қилишга бағишланган очик партия йиғилишларида кўтарган масалалари билан ўртоқлашдилар. Делегатлар КПСС Марказий Комитетининг Тезислари юзасидан ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Ишчанлик руҳида ўтган учрашувда Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг иккинчи секретари Р. А. Попов ва Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин иштирок этдилар.

Тинчлик боғи

Кеча янги боғнинг пойдеворига асос солинди. У чуқур рамаий маъно касб этиб, Тинчлик Боғи деб аталади. Тошкент ва Сизтл биродарлашган шаҳарларининг мэрлари ва биродарлашган шаҳарлар Комитети бундай боғни ташкил этишининг ташаббускорлари бўлиб чиқдилар. Ҳамшаҳарларининг хорди чинарайдиган бу масани С. М. Киров номидаги истироҳат ва дам олиш боғи билан уйғулаштириб, ягона комплексни ташкил этиди.

Эрталабданон шунингча чиқди. Қурувчилар — Сизтл ва Тошкентдаги «Гордостройремонт» трестининг кўнгиллилари ҳиммат кўрсатиб ишладилар. Табиийин, барча хоҳиш билдирганларнинг ҳаммаси Америка Қўшма Штатларидан келишга олмади. Шу билан улар гуруҳларга бўлинишди ва дастлабки 15 кишидан иборат гуруҳга Тошкентга ташриф буюриб, янги боғни бунёд этишда қатнашди. Боғнинг энг яхши лойиҳаси конурусидан ҳам Сизтлнинг профессионал архитекторлари иштирок этдилар.

Хуллас, янги Тинчлик Боғида ишлар қизиқ кетди... СУРАТЛАРДА: Тинчлик Боғига асос солиништи. А. Новренин фотолари.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Саодат йўли

Катта ҳаётга қадам қўйётган ҳар бир ёшнинг олдида «Ким бўлсам экан?» деган энг муҳим муаммо тургандек, унинг олдида ҳам ўз тақдирини белгилаш вазифаси турарди. Бу айтишга осон. Аммо минг хил ўй, минг хил «вариант» ҳақида бош қотиришга тўғри келди. Саодат учун ўша кезлар осон бўлмади. Унинг ҳаёли «минг хил кўча»га кириб чиқди: ўзини келгусида тикувчи ҳам, ўқитувчи ҳам, қўйингчи, ҳар хил касб эгаси ролида тасаввур этиб кўрди.

Ҳаёт қизик, у мўъжизаларга тўла деб бекиз айтишмайди-да. Саодат соғинишга меҳр қўйди.

Эсида 1965 йилининг апрель ойи эди. Тошкент шаҳар «Техсложобитрибор» ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга кирди. Бу ерда истаган касби бор: тикув машиналарини ёки ёзув машиналарини ремонт қилувчи усталардан тортиб, электр-рўзгор буюмлари — холодилик, даэмо, чанг ютгич ва кир юнатиш машиналарини ҳам ремонт қилувчилар ишлашар экан.

Саодат ишлаётган цехдаги соат потогиди эса 50 дан зиёд киши меҳнат қилди. Хотин-қизлар нисбатан оз — бор йўғи етти нафарини хотин-қизлардир. Саодат Бойназаровна ҳозир улар орасида ветеран ҳисобланади. Қўшма шогирдлар тайёрлади. Уларнинг кўпчилиги шаҳарнинг турли бурчаларида ишлашди, филологиячилари, касбларига меҳр-муҳаббатлари туфайли нафақат усталари, балки ўз коллективлари таҳсинига сазовор бўлишяпти.

Саодат Алиева ҳозир бешинчи разрядли соатсоз. Унинг ишидан бирон марта ҳам эътироз тушгани йўқ.

Биз катта йўл четларида соат тузатаётган (ёки алмаштириладиган) дўкончаларга соатимизни тузаттиргани қолдириб кетамиз. Ким билади, балки у Саодат Алиеванинг қўлига тушар, у тузатадир. «Барака топини, соатимни тузаттирган эдим. Шундан бери яхши», деб устача чин дилингиздан раҳмат айтасиз.

КПСС Марказий Комитетининг Тезисларида аҳолига хизмат кўрсатиш тармоқлари ходимлари зиммасида катта масъулият қўйилган. Илгорлар намунасига эргашини, ташаббус кўрсатини, уларнинг таърибасидан кенгроқ фойдаланиш кўрсатиб ўтилган. Саодат Бойназаровна ҳали ўзини ҳамма нарсани биладиган даражадаман деб, ҳисобламайди: халққа хизмат — бу — катта интихон, ҳамини жиддий снов деб билади. Бу йўл доимо изланиш йўлидир.

Х. ИКРОМОВ.

СУРАТДА: Саодат Алиева.

Т. Каримов фотоси.

Ташаббус ҳуқуқи

да икки ярим миллион сўм эркин пули бор.

Корхона булутдан бошлаб ўз харажатиини ўзи қоплаш ва ўзини ўзи пул билан таъминлашга ўтди. Ҳўжалик ҳисоби кўп нарсасига ўргатди. Эндиликда ҳар бир киши пировард натижа — фойда ни қўзлайди, фойда эса мол ни сифатли қилиб тайёрлаб сотадиган кейингига тушади. Илгари бўлса молнинг қай тахлитда сотиши билан қизилдиган кишилар оз эди. Планини бажарсангиз маош келаверар эди, ошириб бажарсангиз муқофот ҳам олар эдингиз. Шу нарсаси ҳаммага

ёқавардир — маош оз бўлса-да, лекин вақтида олиб турардингиз. Эндиликда хом-хаталя ишларга пул тўланмайди. Лекин виждонан ишлаган бўлсангиз, йўлни ҳам катта оласиз. Ҳозир ишчиларнинг ўртача иш ҳақи 176 сўм, аввалгидан 40 сўм кўп. Мутахассислар эса биринчи кварталнинг ўзидеяк бештадан оқлад олишди. Корхона оқибатининг бўм-бўш-лиги бу пуллар кўнқа совуримтаганлигини шундоққина кўрсатиб турибди. Махсулотлар конвейердан тўппа-тўғри магазинларга кетмоқда.

Холбуки яқин-яқинларда ҳам оқибатларини ўтмас молни қаёққа қўйишни билмас эдилар. — Галантерей — мода таъсирига нўхотда берилувчан молдир, — дейди бирлашманинг бош инженерини А. Абдураҳмонов. ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда. — Шунинг учун ҳам мол хилларини доимо янгиллаб туриш тўғрисида қайгура-миз. Бир йилда 60 процентга молни ўзгартирамиз. Сумкалар эса қарийбат батамом — 90 процентга янгиланади. Бунинг устига махсулотни оз-оздан

— нарисин билан, уч-беш мингтадан тайёрлаб чинара-миз. Ахир ҳар бир аёл бошчаларини ўзашмай-диган оригинал нарсали бўлишни хоҳлайди-да.

Бу ерда маънавий рағбат-лантиришларга катта эъти-бор берилгани ҳолда моддий чоралар ҳам унутиб қўйила-ётгани йўқ. Ишчи бир марта брак қилса, му-кофотининг бир қисми-дан маҳрум бўлади. Ба-шарти бунга иккинчи мар-та ҳам йўл қўйса, муқофот тўғрисида ўйламаса ҳам бўлади.

Бу ерда корхонага келувчи

хом ашё ва материаллар сифатининг назорати ҳам йўлга қўйилган. Қўн ёки газламаннинг биронта — ҳам истандарт бўлгани энди кон-вейерга ўтмайди, махсулот-ни келтирган корхона эса бунинг учун жарима тўлаш-га мажбур бўлади. Қўйинг-чи, шу йилининг ўзидеяк 130 минг сўмлик жарима пули ундирилган.

Коллектив ишлаб топган маблағларни юқори орган-лар энди тортиб олмаслик-лари ҳам иккинчи роль ўйна-моқда.

Ҳозир шу маблағлар хи-собида Ҳумсонда дам олиш зонаси, бирлашма ёнида тўрт қаватли маийш хизмат ком-плекси қурилмоқда. 48 квартиралар уй лойиҳалан-моқда.

Бизга мактуб йўллабсиз

Оқшомхон истаклари

Газета саҳифаларини биргаликда тайёрлаймиз

№ 4 (14)

✦ Шу кунларда «Тошкент оқшоми» газети редакциясига келаятган хатлар оқими айниқса кўяйди. Бу ташуварин, албатта. Чунки яқинда матбуотда КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезислари эълон қилинди. Шу билан бу Тезислар бугунги кунда ҳар бир кишининг фикри уйига қурадли омили бахш этаётган, экономикани бошқаришни тубдан қайта қириш, совет жамия-тини сифат жиҳатидан янги босқич-га кўтариш учун нима-лар қилиш кераклиги хусусидаги фикр-мулоҳаза-лар, ошқора руҳдаги қимматли так-лифлар редакцияга келаятган ака-рият мактубларининг асосини таш-кил этмоқда. Ана шуларни назарда тутиб, сўнгги олти кун ичида «Тош-кент оқшоми» саҳифасида «Сиз қан-дай фикрдасиз?», «Менга сўз беринг» деган янги рубрикаларини очдик. Ана шу рубрикалар остида берилган хат-хабарларда коммунистлар, олдин иш-чилар, ҳуллас турли касб эгалари бўлган шахримиз меҳнаткашлари партия конференциясига ўз истак-ларини, фикр ва мулоҳазаларини, таклифларини билдирдилар.

✦ Маълумки, «Оқшом» саҳифа-ларида «Ишончли мулоқот» ва «Қўнғилимдаги гап» рубрикалари-нинг очилиши ҳамшаҳарларимиз-нинг айни муддаоси бўлди. Улар редакцияга йўллаётган кўндал-кўн хатларида шахримизда қайта қуриш қандай кетаётганлиги, бу жараёнга ғов бўлаётган муаммолар хусусида, ўзларини тўқилантираётган ма-салалар ҳақида тўқилилиб ёзмақ-далар. «Ишончли мулоқот» бошлан-гандан бери орадан ўтган уч ой ичи-да газетхонларимиз билан ўн икки марта телефон орқали суҳбатлаш-дик. Мингта яқин оқшомхонларнинг саволларига жавоб бердик. Ҳамша-ҳарларимизнинг бундай активликлари КПСС Марказий Комитетининг Те-зислари умумхалқ муҳокамасига қў-йилган шу кезларда айниқса яққол намоён бўлмоқда. Шу билан биз «Тошкент оқшоми»нинг бугунги

шанба сонидидаги деярли ҳамма мате-риалларини улар билдирган фикр ва мулоҳазалар асосида тайёрладик. ✦ Оқшомхонлардан С. Қодиров, П. Умаров, Ж. Акбаров ва бошқа ўрғонлар Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдида «Тарихнинг ўчмас саҳифалари» рубрикаси ости-да берилмаган серияли мақолалар уларга манзур бўлаётганлигини из-ҳор этишган. Тарих фанлари докто-ри А. Акрамовнинг бугун оқшомхон-лар эътиборига ҳавола этилган ма-қолада партияимизнинг 1929 йил 23-29 апрель кўнлари бўлиб ўтган ўн олтинчи конференциясига бағиш-ланган.

✦ Бир гуруҳа газетхонлар: Д. Ража-бов, Ш. Исмомов, М. Қамбаров ва бошқалар газета саҳифасида одоб-ахлоқ мавзусидаги мақолаларни қи-зиқ ўқиганликларини изҳор этиш-ган. «Оқшом»нинг бугунги сониди-да газета мухбири Тўқтин Расуловнинг яхши фақилларини инсон ҳаётининг гулдолиси эканлиги ҳикоя қилинган мақоласини газетхонлар эътибори-га ҳавола этмоқдамиз.

✦ «Ишончли мулоқот»га қўн-роқ қилаётган кўнчили ҳамшаҳар-ларимиз ва редакцияга мактуб йўл-лаётган бир гуруҳа газетхонлар — А. Раҳимов, С. Бобоев, Ш. Умаров ва бошқалар «Оқшом» саҳифа-сида «Бир асар тарихи» рубрикаси остида қизиқарли мақолалар бери-лаётганлигини ўз маълумлигини из-ҳор этишди. «Алломиш» до-столикнинг тарихини тарихи тўғриси-да суҳбат беришмизини сўраганлар. Уларнинг ана шу илтимослари буг-ун бажо келтирилди: филология фанлари доктори, профессор Малик Муродов билан газета мухбири Те-мур Убайдулло олиб борган суҳбат ана шу «Алломиш» достонининг яратилиши ҳақидадир.

✦ Оқшомхонлардан бир гуруҳа-сини газета саҳифаларида кейинги пайтларда «Дўст билан обод уйинг» сарлавҳаси остида бир қанча қи-зиқарли мақолалар берилганини таъ-кидлашди, бундан бўён ҳам дўстлик

ва қардошлиқни мадҳ этувчи мақо-лалар мунтазам ёритилишини илтимос қилишган. Ана шуларнинг илтимос-ларини инобатга олиб, газетанинг бугунги сонидида Ўзбекистон ССР Фан-лар академияси А. С. Пушкин но-мидаги тил ва адабиёт институти-нинг илмий ходими Ғанижон Маҳ-мудовнинг «Икки халққа сеvimли», Насриддин Муҳаммадиевнинг оза-рбайжонлик ёш шоир Воқиф Мамма-довнинг яқинда чоп этилган китоби ҳақида ҳикоя қилувчи «Дўстлик мадҳи» сарлавҳали материалари-ни ҳам эълон қилмоқдамиз.

✦ Халқимизда «Қари бор уйинг — зари бор» деган аjoyиб нақд бор. Ана шу нақдга риоя қилган жуда кўп оналарни биламиз. Чи-дан ҳам нуруний онахон билан ота-хонининг уйимизга файзу тароват ки-ритиб ўтирганига нима етсин! Лекин шолнинг ичидан қурмак чиққан-дек, шундай бахтиёр ҳаётимизда она деган улуг зотнинг қадрига етмай қўйган айрим бемехр фарзандлар-нинг бўлиши таълимизни жуда ран-житади. «Тошкент оқшоми»нинг мах-суе мухбири Абдулла Нуримовнинг «Ўз уйига бегона она» сарлавҳали мақола-сида уйдан қувғин этилган бир онахоннинг аччиқ қисмати ҳа-қида сўз боради.

✦ Бир гуруҳа мухлисларимизнинг истакларини эътиборга олиб, Тош-кент шаҳар овчилар жаиятини инст-руктори Владимир Шукаев билан баллиқ овлаш қондаларига риоя қи-лиш билан боғлиқ суҳбатни ва бош-ка бир қатор қизиқарли хат-хабар-ларини ҳам уларнинг диққатига ҳаво-ла этмоқдамиз.

✦ Азия «Тошкент оқшоми» мух-лислари, «Оқшом» саҳифаларида яна қандай мавзудан мақолаларни ўқиш истагидасиз, газетанида қайси соҳа кишилари билан учрашиб, улар билан дилдан суҳбатлашш орузи-дасиз? Ана шулар ҳақида бизга ёзиб юборганини унутманг. Сизларнинг ре-дакцияга йўллаган таклиф ва истак-ларингиз «Оқшом» саҳифаларини тайёрлаётганимизда албатта ино-батга олинади.

ПИОНЕР ЁЗИ СОЗ ЎТСИН!

Бу йилги пионер ёзи барча болалар учун мароқли бўлиши кутилмоқда. Каникул ҳам бошланди. Икки мингдан ортиқ шаҳар пионер лагерини ва шаҳар ташқарисидидаги 600 га яқин пионер лагерига дам олиш мавсуми бошланди. Бу лагерларда уч ой давомида бир миллиондан кўпроқ ўқув-чи ўз соғлигини мустаҳкамлайди.

Бу йилги каникулнинг ўзига хос хислатлари бор. Ўз-бекистон ССР Маориф министрлигидан хабар қилишлари-ча, пионер лагерларида маълум бир йўналишдаги отряд-лар тузилди. Улар, масалан, тарихий ёдгорликларини муҳофаза этиш, халқ оғзаки ижоди, миллий анъаналар-ни ўрганиш билан шуғулланишлар. Шаҳарда қолишга қарор қилган ўсмирлар учун мактаблар, пионерлар уй-лари, боғлар, клублар қошида спорт лагерлари очилади.

(ЎзТАГ мухбири).

Алло, редакциями?

«Ишончли мулоқот»

33-57-02

32-55-35

ХУРМАТЛИ ОҚШОМХОНЛАР!

«Тошкент оқшоми» газетаси редакцияси қошида таш-кил этилган «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ»нинг телефон орқали навабдаги учрашуви 6 июнь, душанба кунини соат 10 дан 12 гача, сўнг соат 14 дан 16 гача бўлади.

Саволларни назарда тутиб:

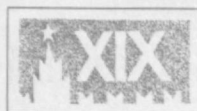
1. «ОҚШОМ» ГАЗЕТАСИ САҲИФАЛАРИДА ҚАЙСИ МА-ҚОЛАЛАР СИЗГА МАНЗУР БУЛДИ. НИМА УЧУН!

2. ГАЗЕТАДА БОСИЛГАН МАТЕРИАЛЛАРНИНГ ҚАЙСИ-ЛАРИДАН ҚўНГЎЛИНГИЗ ТўЛМАДИ. БУНГА САБАБИ!

3. СИЗНИ КўПРОҚ ҚАНДАЙ МАЪМУНДАГИ МАҚОЛА-ЛАР ҚИЗИҚТИРАДИ!

Телефонда ёки хатда айтилган фикрларингиз исм-фа-милангиз кўрсатилган ҳолда газетанинг келгуси сонла-рида эълон қилинади. Сиз истаган мавзудagi мақолалар тез вақтда тайёрланиб, газета саҳифасида ёри-тилади. «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ» суҳбатига 6 июнь, ду-шанба кунини «Тошкент оқшоми» газетасининг ходими Акмал АҚРОМОВ навабчилик қилади.

Хўрматли оқшомхон дўстлар! Бизга телефон қилиб айтилганда ва хат йўллаганда Сизларнинг эътибо-рингизга ҳавола этилган учалла саволларга албатта жавоб қайтаришни унутмаслигингизни сўраймиз.

Ўн олтинчи конференция

Партиянинг бу конференцияси 1929 йил 23-29 апрелда бўлиб ўтди. Унинг ишида ҳал қилувчи овоз билан 254 делегат ва масъулаёт овози билан 679 делегат иштирок этди.

Конференциянинг асосий диққат-эътибори СССР ҳалқ ҳўжалигини ривожлантиришнинг биринчи беш йиллик (1928—1933 йиллар) планини муҳокама қилиш ва уни қабул қилишга қаратилган эди.

Конференцияда В. В. Куйбисев «Ўрта Осиё қачонлардир чор империализмининг қолчоқ мустамлакасида СССРни пахта билан таъминлайдиган асосий манба бўлиши керак» деган баёнотни қилди. Унинг баёнида «Ўрта Осиё асосий истеъмолий товарлари билан таъминловчи ва ҳатто СССРга энг муҳим ишлаб чиқарувчи предмети» деб таъриф қилинган. Унинг баёнида «Ўрта Осиё асосий истеъмолий товарлари билан таъминловчи ва ҳатто СССРга энг муҳим ишлаб чиқарувчи предмети» деб таъриф қилинган.

Конференцияда ақлилик билан СССР ҳалқ ҳўжалигини ривожлантиришнинг биринчи беш йиллик планини қабул қилди. Мазкур план ВКП (б) XV съезди директивасига тўла мос келиб, у СССРда социалистик эконимикнинг пойдеворини яратди, мамлакатни индустриалаштириш тез суръатлар билан давом эттириш, унинг муқофоса қўбиланиши мустақамлаш, қишлоқда социалистик секторни кескин ривожлантириш, ҳалқ ҳўжалигини янги техника билан жиҳозлаш, аҳолининг моддий ва маънавий турмуш даражасини анча яхшилаш каби вазифаларни асос қилиб олди.

Конференция қишлоқ ҳўжалиги соҳасида кооперациялаш ва коллектив меҳнат асосида «миллион-миллион» деҳқонлар оммасини социалистик қурилишга жалб қилиш ҳамда камбағал ва ўртақ деҳқонларнинг кулоқлар эксплуатациясига қарши олиб боради курашишда уларнинг ҳўжаликларида ҳар тарафлама ёрдам бериш, гафла проблемасини асосан ҳал қилиш, ишчилар синфи ва қишлоқдаги меҳнатчил омманинг моддий ва маънавий даражасини анча кўтаришни вазифа қилиб қўйди. Планга кўра, 85 процентга деҳқон ҳўжалиги қишлоқ ҳўжалиги кооперациясига, яъни колхозларга уюштириш керак эди. Майда, тарқоқ деҳқон ҳўжалигини коллектив ҳўжаликка уюштириш тўғрисидаги ленинча план конференция қарорининг асосида эди.

Конференцияда «Қишлоқ ҳўжалигини ривожлантириш йўллари ва ўртақ деҳқонларга солиқ жиҳатида энгилликлар бериш тўғрисида» М. И. Калинин доклад қилди. У қишлоқни камбағал ва ўртақ деҳқонларнинг колхозларга бирлаштириш кулоқларни қишлоқда ортиқча киши қилиб қўйди. Бу доклад бўйича музокарада қатнашган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ақмал Икромов М. И. Калинин докладига қўшимча киритди. У Зайцевнинг бутун қишлоқ коллектив ҳўжаликка бирлаштириш керак» деган фикрини қоралди. А. Икромов «Биз бутун қишлоқни кулоқлар билан бирга колхозга киришни истамаймиз. Чунки кулоқлар билан коллектив ҳўжаликка кириш қийин бўлади, бу ҳол синфий курашни кучайтиради, кулоқларга қарши фақат синфий кураш бўлиши зарур ва фақат бу кураш орқали биз социализмга яқинлашамиз» деди. А. Икромов М. И. Калинин тезисларидан камчиликка ҳам тўхтаб ўтди. У тезисларда Ўрта Осиё республикалари, хусусан Ўзбекистон қишлоқ ҳўжалигининг хусусиятлари, уни ривожлантириш истиқболлари ҳақида бирор сўз йўқлигини кўрсатди, пахтачилик, чорвачиликни ривожлантиришда пролетар давлат ихтиёрида бўлган сувдан фойдаланишнинг аҳамиятини шарҳлаб берди. А. Икромов нутқида ишчилар синфи билан деҳқонлар ўртасидаги алоқаларни инкор этган ўқ оппортунистларга ҳам ғоят зарба берилди. Конференция йирик қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқаришнинг аҳамиятини, унга партия ва давлат раҳбарлигини кучайтириш, саноатни ривожлантириш асосида қишлоқ ҳўжалигини ҳам ривожлантириш, «Янги машина техникаси заминда ва майда ҳўжаликларни коллектив меҳнат асосида бирлаштириш замирида қишлоқ ҳўжалигини тез суръат билан юксалтириш учун совет системасининг афзалликлари» фойдаланиш, йирик ҳўжаликнинг намунавий ҳўжалик бўлишини таъминлашнинг вазифа қилиб қўйди, бундай ҳўжаликларни тузишда деҳқонларга ёрдам беришни зарур деб топди.

Конференция бюрократизмга қарши курашни масаласи бўйича ишчи-деҳқон инспекцияси ҳалқ комиссарлари ўринбосари Я. А. Яковлев докладини муҳокама қилди. Бу масаланинг муҳокамаси тасодифий эмас эди. Янги

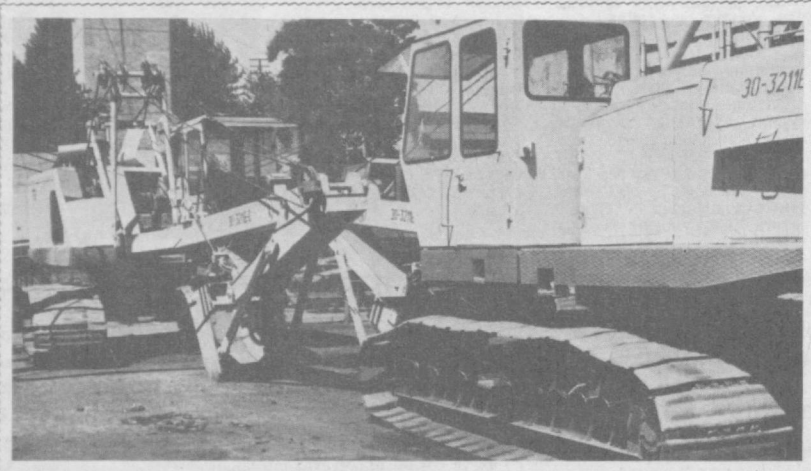
беш йиллик плани давлат аппаратида бўлган талабни кучайтириш муносабати билан кескин тус олган синфий кураш шариатида бюрократизм элементлари социалистик қурилишга тўғонақ бўлиб қолди, бюрократизмдан капиталистик элементлар ўз равиш мақсадлари учун фойдаланишга уриндилар.

Конференцияда Е. М. Ярославский, партия сафларини тозалаш тўғрисида доклад қилди. Партияда янги тозалаш 1921 йилдан кейин бошланган эди. Шу давр ичиде партия ўзини ғайри коммунистик ва айтиб кетган элементлардан тозалашди. Айтилган партия аъзолари соини 3 марта қўйиб, 1929 йил 1 январда 1530080 кишига етди. Партия аъзоларининг асосий қисми илгори ишчилар ва меҳнатчилар деҳқонлар эди. Шу билан бирга унинг сафига бекарор, майда буржуа элементлари, амалпараст кишилар суқулиб кирган эди. Шу билан ҳам партияни майда буржуа элементлардан мунтазам тозалаш туриш зарур эди.

Конференция «Совет Иттифоқидаги барча ишчи ва меҳнаткашларга» мурожаат қабул қилиб, унда уларни биринчи беш йиллик планини бажариш учун оммани равишда социалистик муносабатни авж олдиришга чакирди.

Конференция илмий асосланган беш йиллик планини қабул қилиб, ишчилар синфи ва меҳнаткаш оммани социалистик жамият қуришга бўлган ишончини мустақамлашди. М. С. Горбачев таъкидлаб ўтганидек, «Партия илгари сурган, омма тушуниб қабул қилган пландарнинг, Октябрнинг революцион руҳи ҳўжасамлашган ишчилар ва режисларнинг ҳаётининг бутун дунёни ҳайратга солган ғайрат-шижоатда ўз ифодасини топди. Миллионлар совет кишилари ана шундай ғайрат-шижоат билан совет индустриясини қуришга киришдилар. Одамлар гўлт оғир, меҳнатқаша бўлмаган бир шароитда ярим оғ, ярим тўй ишлаб, муъжиза яратдилар. Улар улур тарихий ишга дахлдор бўлаётганларидан илҳомландилар. Улар гарчи жуда саводли бўлмасалар-да, нақадар катта, мислсиз ишнинг иштирокчилари бўлаётганликлари синфий туйғулар билан тушуниб етдилар. Ана шу жасорат кўрсатган отабобларимиз, оналаримиз анъанасини аъзолашди, уни давом эттириш жадаллаштириш ва қайта қуриш учун бутун кунда ғоят зарур эди.

А. АҚРАМОВ,
тарих фанлари доктори.

Республикамизнинг йирик корхоналаридан Тошкент экскаватор заводи ишлаб чиқараётган янги маркадаги экскаваторлар жаҳоннинг бир қонча мамлакатларига экспорт қилинмоқда. Бу эса ҳўрия мам-

лакатлари билан савдо алоқаларини мустақамлашга ёрдам бермоқда.

СУРАТДА: янги маркадаги экскаватор.
М. Нуриддинов фотоси.

Куюнчаклик билан ёзилган

Фалокат сабабчиси ким?

Хонадонда аза. Дардга чалиниб, енчадан бери уйдан узоққа боролмай қолган ота оғуради, юм-юм йилгайди, «Боланим бир кун бурун ўйнаб-қўлиб чиқиб кетса-ю, эртасига уни ўлигини олиб келиш, бунга — қандоқ қилд бўлади» дейди. Ота шўрлик азага келган қариндошлари, таниш-билишлари, молдак аёллар бағрига ўзини уриб дод солади. Лекин не фойда! Бор-йўли ўтти бешта кирган, уч фарзанд отаси бўлган тахловани энди қайтиб келмайди. У қаро ер бағрида...

Марҳумнинг амалиси ҳақ йиллардан бери хилма-хил машиналар рулини буриб келётган шофёр. «Буним мутасаддиларга маълум қилиш керак, токи бошқалар ҳам ноубуд бўлмасин», — дейди у. Яна бир таърибли шофёрнинг олиб, уч киши воқеа содир бўлган жойга борамиз. Бир вақтлар иккита таянча тортилган юқори вольтли электрүзатиш линиясини баландор қўтариш учун бўлса керак — яна бир темир таянча пайдо бўлибди. Бу Софийский проспектида. Унинг қорасарой кўчасидан Очил Бобононов кўчасига борадиган қисми «Тешик қопқоқ» қабристонини олдида анчагина тораб бориб, таянчаларнинг биринчисидан кейин тўсатдан кенгайиб кетди.

Уша жойда 15 минут туриб қузатдик. Тор жойда бўлиб келётган ҳайдовчилар, кенгликка чиққан заҳоти олдинги транспортдан ўзмоқчи бўлиб, шундоқ ўтди-ю, ўртада янги пайдо бўлган таянчага ўйнара келди. Ҳайдовчи энди икки ҳайдовчи керак! Биз қузатган вақт ичиде киши қайдовчи машинасини проспектининг нариги бетида — қаршдан машиналар келадиган томонга буриб, таянчдан айланиб ўтиб кетди, чунки янги ўрнатилган

таянч торайтириб қўйган томонини у қувиб ўтмоқчи бўлган машина банд қилиб борарди. Таянчага тўсатдан дуч келган бошқа ҳайдовчилар машинани тўхтатиб қўлиб, олдинда келётган оқимларга яна қўшилиб кетардилар... Бу ҳали кулпа-қунауд кунин, соат уч бирларда — одамлар қўлига шошилиб кетётган ёки уйга қайтаётган тикчилни пайтда ҳам эмас, тун қоронғусида ҳам. Ажабки, шундай хатари жойда на қундуз ҳайдовчиларини эҳтиёт қилаётган бирон белги, на нечаси кўринадиган оғохлантирувчи чироқ бор...

Марҳумнинг амалиси ҳақ: шошилиш чора қурилмаса, бошқалар ҳам чирқиб қолшиш мумкин. «Мақсад кимларидир жазоласҳ эмас, қурбонлар қўлаймаса бас, дейди у.

Лекин, нега бу таянч йўлининг энг тежорар қаторини тўсиб оладиган қилиб қўрилган? Ахир, энг таърибли шофёрлар воқеани эшитган заҳоти: «Ҳа, Софийскийдаги таянчнинг у ҳали кўп одамнинг бошини ейдик», дейишди. Буларки шундай деса, шахримизда кун сайин қўлайиб бораётган ҳаваскор шофёрларнинг ҳоли нима кеади! Нега бунин ҳеч ким ўйламайди! Бу «ўзқонкин ким қурган! Кишилар бунга розилик берган! Боринки, оқибатини ўйламай қўлиб, таянчини қуришга кўп пул сарфлаб қўйишган ҳам бўлсин. Аммо энди бирон чора топиш керак! Ахир, одам ўлди-а! Шундан бери олти кун ўтди. Нега эндиликда ҳам ҳеч ким, ҳеч нима қилмади! Бу нима: паросизлигим ё масъулиятсизлиги! Еки янги фалокат ва ҳалокатлар бўлаверсинми!

Эркин ЖАБОРОВ.

Яхши фазилатлар

● Хайрли ва эзгу ният саъи-ҳаракат билан осон амалга ошади.

● Дили пок одамнинг тил-забони ширин бўлади.

● Тулки тумшугидан, айёр одам тилидан илинади.

● Вақтин қадрлаган, уни олтинга айлантиради.

● Аҳмоқ ахлоқли кишининг қадрини ерга уради.

● Нодон ҳеч қачон дононинг ақл-заковатини тан олмайди.

● Уқувсиз одам истейодли киши қадрини билмайди.

● МАСАЛ: Ўрмонда Зағиргон қушларнинг сайрашини имтиҳон қилар эди. Булбулнинг хушнаво сайрашини узоқ тинглаган Зағиргон унга деди:

Овозинг жуда ингичка, оҳанги ҳам ҳар хил янграётган экан.

Булбул деди:

Бир оҳангда сайраш жонга озор беради-ку?

Бир хил сайрашни билмас экансан, — деб яна Булбулни камситди Зағиргон. — Сен аввало «қағиллашчи» ўрганиб кел, сўнг қушлар каторига қўшаман.

ХИССА: Шиниста дил навосини дили шиниста одам тушунади.

● Қуёшга учқун баҳо берса, ҳамма оловлар қулади.

● Шар ҳар қанча баланд учса ҳам, охири ерилади.

● Ким қалондимоглини йўлига кирса, завола ботқонга чўқади.

● Турмушини ким ўйинчоқ деб билса, ҳаёт уни мазак қилиб ўйнатади.

● Камтарлик — ҳамма балоларнинг йўлини тўсди.

● Ширин сўз одамнинг дўсти кўп бўлиб, душманлари ночор қолади.

● Вафо — ҳаётнинг қўшғини.

● Севги бор жойдан уриш-жанжал қочади.

● МАСАЛ: Бир ҳолдор Қапалак гулдан-гулга қўниб, сайр этар, кўнгли оғир эди. Гул бандига ёпишиб олган Бузоқбоши унга деди:

— Ҳай беафто Қапалак, намунча гулдан гулга қўнаверсан, ахир бир гулга вафо қилиб қўниб турсанг бўлмайдингми?

Қапалак нафис қанотларини силкиб, бундай жавоб қилди:

— Мени ҳамма гулдан-гулга қўнадиган беафто деб камситишди, билмайдиларки, мен турли гулларга қўниб суюқлик Қапалақойга турфа гуллар ҳидини, шарбатини олиб бораман. Сенга ўхшаб гул-бутанинг илдизига ёпишиб, уни кемириб ҳалок қилмайман.

Бузоқбоши бўйинини ерга эгиб, хўмрайиб лол қолди.

● ХИССА: Ишқ ўтида парвона бўлган ошнқча қулмаг.

● Яхшиларга — қулоч оч, Емонлардан — нари қоч.

● Мол-дунё кетса-кетсин, Тани-жонинг соғ бўлсин.

● Емонга лўқма берсанг ҳам, дил-имонинг борма.

● МАСАЛ: Саҳрода бир Қалтақесак саксувал сонсида ҳомуш турар эди. Шох-бутада ўйна пойлаб турган ўқ илон бир ҳамла қилди-ю, Қалтақесакнинг думидан тишлаб олди. Хўшёр торган Қалтақесак думини Илон қомига ташлаб, тезда қочди. Бунин бир пайнда томоша қилиб турган Сичқон ундан сўради:

— Ия, Қалтақесаквой, нега думини илонга лўқма қилиб, ўзинг қочдинг?

Парво қилма, — деди Қалтақесак ҳарсиллаб, — илон қомидан омон қолганининг ўзи катта бахт, зеро таним омон бўлса — дум топилади.

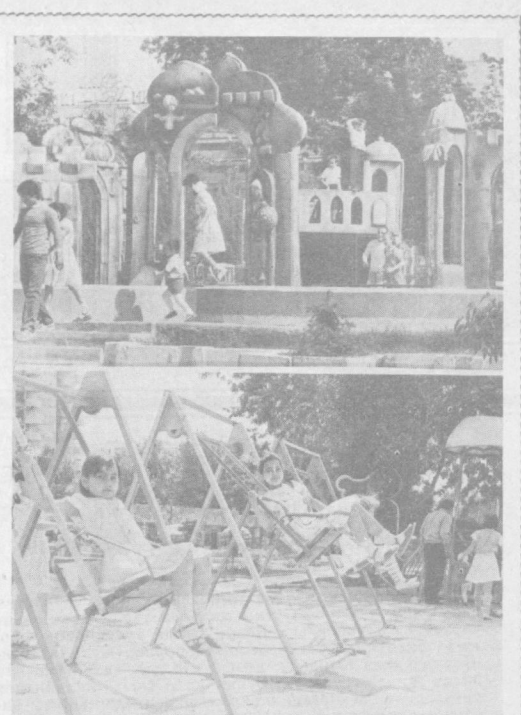
Шундай бўлди. Бир ҳафта ўтар-ўтмас Қалтақесакда узун илги дум ўсиб қичди.

● ХИССА: Фалокат билан юзма-юз келганда хўшёр бўлмоқ ва яхши тадбир кўрмоқ керак.

● Юз нодондан бир дононинг ақли афзал.

● Яхши насиҳат — умрга саодат бағишлайди.

Тўлқин РАСУЛЕВ.

Болалар қувончи

Хиёболларни яшатиб, шўх, шодон югуриб-елиб қувонаётган болаларнинг овози яна ҳам баралла жарағлай бошлади. Бир неча йилтиҳонлар, сиволардан кейин уларнинг ёнги таътиллари бошланди. Бу пайтда кимдир тоғ ёнбағирларида жойлашган сўлим оромгоҳларда ҳордиқ чиқарса, кимдир шаҳримиз мактабларида ташкил этилган ёнги пионер лагерларида мириқиб дам олади. Шунингдек, уларни маҳалла, ЖЭКларда жойлашган дам олиш масканлари ҳам кутмоқда.

Фотомухбир Р. Альбековнинг ушбу суратларига бир назар ташланг-а, унда келажакимиз — болаларнинг шодон чехраларини кўрасиз. Бу бежиз эмас. Ахир ким ҳам шаҳримизда бўлиб этилган «Шарқ эртаклари» дам олиш хиёбонида ҳордиқ чиқаришни хуш кўрмайди дейсиз. Бу ерга ўрнатилган муъжазгина уйлар, аргимчоқлар ёз давомиде болаларга қувонч бахш этади.

Шундай қилиб, ённинг дастлабки ҳафтаси ҳам ниҳоят сизга етмоқда. Олдинда эса яна қанчадан қанча қувончли кунлар болаларни кутяпти. Ёз таътилининг қувноқ ўтсин, азиз болаларлар!

Қардошлик қонунига биноан

Икки халққа севимли

Тожики совет адабиётининг асосчиси, ўзбек совет адабиётининг бошловчиларидан бири, улкан ёзувчи, публицист, шарқшунос олим, жамоат арбоби, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг фахрий аъзоси, Тожикистон ССР Фанлар академиясининг академиги ва биринчи президенти, Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, филология фанлари доктори, профессор, ўзбек ва тожик халқларининг севимли адаби Садриддин Айний Бухоронинг Гиндудон тумани Соктаре қишлоғида таваллуд топди.

Садриддин Айнийнинг «Донду», «Қўллар», «Судхўрнинг ўлими» ва «Садаликлар» каби йирик асарлар, унинг қардош халқлар ва чет эл халқлари тилларига таржима қилинган. Айний адабиётшунос, тилшунос, шарқшунос олим сифатида ҳам жуда кўп ишларни амалга оширди. У бир неча марта СССР ва Тожикистон ССР Олий Советларида депутат қилиб сайланган, уч марта Ленин ордени, икки марта Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтида Ўзбекистон Ёзувчилар союзи билан ҳамкорликда ўтказилган тантанали йилгиш ўзбек совет адабиётининг отқили арбоби Садриддин Айний таваллудининг 110 йиллигига бағишланди.

Ўзбекистон Ёзувчилар Союзи правленисининг секретари Абдуллоҳ Орипов йилгилини кириш сўзи билан очар экан, Айнийнинг илм-фан ва адабиёт раванқи йўлидаги катта

хизматларини қайд этган ҳолда, жумладан шундай деди:

— Айний Шарқдаги анъанавий икки тиллигининг энг сўнгги йирик намоёнисидир. У тарихин олим сифатида Шарқнинг буюк олимлари, адибу шоирлари антологиясини тузди. Унинг икки тожик-ўзбек халқлари ўртасидаги дўстликда буюк кўприк сифатида хизмат қилади. Айний ижодини ўрганиш ҳар икки халқ тарихини ўрганишдир.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Матқуб Қўшонов «Ўзбек совет адабиётининг тараққиётида А. Айний ижодининг аҳамияти мавзуда доклад қилди. Республикада Айний қолдирган бой ижодий меросини ўрганиш етарлиқ эмаслиги, тожик олимлари билан ҳамкор-

ликда Айний асарлари академик наشريни тайёрлаш кераклигини уқарди.

Сўзга чиққан филология фанлари доктори, профессор Абдуқодир Ҳайитметов Айний ижодидан кўп нарсаси ўрганиш мумкинлигини, Айний ижодига бағишланган илмий конференциялар хох Самарқанд, хох Бухорода тез-тез ўтказиб турилса, у яшаган ўй-музейларни вақт-вақти билан зиярат қилиб турилса яхши бўлишини таъкидлади. У Айний ижодини кенг тарғиб қилишнинг аҳамияти тўғрисида тўхталди.

Филология фанлари доктори Содирхон Эркинов Айнийнинг Навоий ҳақидаги китобини ҳозирги пайтда ҳатто кутубхоналардан ҳам топиш қийинлиги, шунинг учун қайта нашр қилинишининг ниҳоятда

зарурлиги ҳақида тўхталди. Ҳамда Айнийнинг тахминий 30 томлик мукаммал асарлари тўпланини нашр этиш бориисида Тожикистон ССР Фанлар академияси Руданий номидаги Тил ва адабиёт институти олимлари билан ҳамкорликда (15 томи тожикча ва 15 томи ўзбекча) нашрга тайёрланиши масъалалашиб олинганлиги тўғрисида ахборот берди.

Филология фанлари доктори, профессор Салоҳиддин Маммаонов ўз сўзида Ўзбекистон Ёзувчилар союзи ўзбек ва тожик адабий алоқаларини раванқига алоҳида эътибор бераётганлигини мамнуният билан қайд этди.

Ҳанжон МАҚМУДОВ, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтининг илмий ходими.

Нодир маъданлар

Археолог номи билан Қалайдан... олтин

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, машҳур археолог Яқў Ғуломов ўзидан юл илмий ва маданий мерос қолдирди. Унинг археология фанига қўшган ҳиссаси бебаҳодир.

Республика илмий жамоатчилиги қўлида Я. Ғуломов туғилган кунининг 80 йиллигини кенг нишонлади. Шу сана муносабати билан академик номига махсус стипендиялар таъсис этилди.

Илмий номидаги Тошкент давлат педагогика институти бўйича иккинчи шундай стипендия белгиланди. Улар ўқишда ва илмий фаолиятда активлик кўрсатаётган студентларга берилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Археология илмий-тешириш институтига профессор Я. Ғуломов номи берилиши ҳам нур устига аъло нур бўлди.

Ақбар АЛИЕВ.

Иккинчи жаҳон уруши низоҳисига етай деб турган эди. Яқин келажакда ҳеч бир ахши кунлар бўлмағилигини «Билган» «мустакил» Словакия давлатининг раҳбарлари қора кўнларга яратиб учун бирор нарсаси қилишни ўйлаб қолмади. Уларга ҳаммасидан осони Словакия халқи меҳнати билан яратилган олтин фондга қўл тиқиб бўлиб қўриди. Бироқ бандақ ҳўм ҳўм лавозимларини эгалаб турган бир гуруҳпа автан-параварлар бунга йўл қўймасди қарор қилишди. Олтиннинг бир қисми ширини раҳбарлар Швейцария банкига қолдирди ва Чехословакия Республикаси фойдасига уруш тугагича беритиб қўйилди.

Баъзи бир нарсалар эса партизанларга жўнатилди. Аммо олтин запасларининг бир қисми Братислава банкисейфларида қолган эди.

Қўғирчоқ ҳўкумат бошлиқларидан бири Братиславадаги немис элчисига бромланган ертўлада сақланётган бойликлардан ширини суратда ҳабар берди ва бу олтинларини турмо-сираси ҳўрсандикдан қўлларини бир-бирига ишқалашарди. Банк хизматчилари эса ҳақиқий олтин сақланётган маҳфий жойдаги кунларини яна бир нарсаси текшириш дилларда, ўз маълуматларини гитлерчи босқинчиларнинг ҳалол бўлишини сабрсизлики билан кўта бошлашди.

Эс-эсчилар банк биносининг ўраб олишди ва офицер хизматчиларни отиб ташлашми, деб қўқриктиб, барча бойликларни топиришни буюришди. Бир неча минутдан кейин сейфдаги олтин тўла шиклар эс-эсчиларнинг юк машиналарида қайилиб борарди. Ишбилармонлар зарбона директорининг ўзоқини ўйлаб тайёрлаган қалайинг олтинининг турмо-сираси ҳўрсандикдан қўлларини бир-бирига ишқалашарди. Банк хизматчилари эса ҳақиқий олтин сақланётган маҳфий жойдаги кунларини яна бир нарсаси текшириш дилларда, ўз маълуматларини гитлерчи босқинчиларнинг ҳалол бўлишини сабрсизлики билан кўта бошлашди.

Адак ДАМИНОВ

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЭЗДИЛАР

Сафар якунланди

ОТТАВА. Совет Иттифоқидан Канадага илмисиз транспорт сафари якунланди. Сафарда ун нафар доворар одам — 9 совет ва канадалик 4 хангичи иштирок этди.

3 март кунини Шимолий Ер Совет архипелагидаги Арктика буриндан йўлга чиққан экспедиция қўниб юрчиш музлар орқали тахминан 2 минг километр йўл бос

Биринчи марта

Тошкентда биринчи марта «Оналар учун» ярмаркаси бўлиб ўтди. Бу тоғлиқ қолган тузуккина кийим-кечаклар бир оилада ҳам оқ эмас. Оналар мана шунақа кўйлек, курткаларни ўзлари сотдилар. Ярмаркани «Ташкомиссион-

торг» ташкил қилди. Сотувчилар ва харидорлар мол нархини ўзaro келишиб белгиласди. Ярмарка ҳаммага фойдаланиб бўлиб қолди. Болаларнинг минглаб яхши кийим-кечаклари гўдакларга анча хизмат қилади.

«Алпомиш»

Фольклоршунос олим, филолог Фанлари доктори, профессор
Малик МУРОДОВ билан суҳбат

— Ўзбек халқи, бошқа қардош халқларда бўлгани каби, ўзининг минглаб йиллик тарихига, маданиятига эгадир. Ўз метоморфозининг номини асрлардан бери жаҳонга таништириб келган, йилларнинг «зуғуми»ни мардондор енгилб яшаётган Самарқанд, Бухоро, Хива, Шахрисабздаги азамат, нихоятда гўзал тарихий обидалар... Халқимизнинг асрий озуларини куйлаган, ўша олис йиллардан садо бериб турган ҳазин қўшиқлар, латиф эртаклар, қаҳрамонлик дostonлари... Қадимий қўлжазлар... сарғайган ва-
рақлар... Эҳ-ҳе, айтаверасан адо бўлмайди.

Ота-боболаримизнинг ўлмас ижоди, Гўрўғли туркумга кирувчи «Далла», «Хуш келди», «Қўндў билан Юду», «Юнус пари», «Мисқол пари», «Малика Айёр» сингари юксак маҳорат, сўзмас орзу, оташин тафаккур меваси бўлган дostonларни ўқиганда ким ҳаяжонланмаган? Улардаги майд, жасур ўғлонларнинг қаҳрамонликлари қайси юракка туғён солмаган?

Шу жинҳатдан қараганда «Алпомиш» дostonи халқ оғзаки ижодининг тенгсиз ёдгорлигидир. Унинг буюк Хомер «Илиада»сига тенглаштирилишида ҳам чуқур маъ-
мул бор.

— Малик Муродович, фольклорда туркум сўзи кўп қўлланилади. Бу терминини «Алпомиш» дostonига нисбатан ҳам ишлатиш ўринли бўладими?

— Албатта! «Алпомиш» дostonи ўзининг юксак го-
вийлиги, беқиёс бадиий на-
фосати билан кишига олам-
олам завқ бағишлайди.

Хар бир халқнинг — у катта ё кичиклигини катти-
яназар — миллий ифода-
сини белгилловчи, эпоси,
удум-маросими, байрам-сай-
ларини бўлади... Ўзбек халқи-
нинг фахрланаси арийдиган
ижод дурдоналаридан бири —
«Алпомиш» туркум дос-
тонларидир.

— «Алпомиш»нинг биз
билган вариантларидан энг
мукаммали машхур бахши
Фозил Йўлдош ўғли айтган
вариантни ҳисоблаганимиз. Фозил
шайр айтган вариант-
нинг ёзиб олиниши ҳақида
сўзласангиз...

— «Алпомиш» халқимиз-
нинг машхур бахши шоири
Фозил Йўлдош ўғлидан 1928
йилда ёзиб олинган.

Дostonдан ёзиб олинган
айрим парчалар, ҳатто, 1922
йилда эълон қилинганлигини
тасдиқловчи фактлар бор.
Таассуфлар бўлсинки, Фозил
Олим Юнусов ёзиб олган
ушбу қўлёзма номтаълим са-
бабларга қўра йўқолган. Ҳо-
ди Зарифнинг ёзишчи дostonи
фольклоршунос Мах-
муд Зарифий 1928 йил ёзда,
иккинчи оёи давомида шоирнинг
уйида ёзиб олган. «Алпо-
миш»нинг биринчи мартаба

(Бир асар тарихи)

ти Қипчоқда яшовчи туркий
қабилалар орасида юзага
келганлигини таъкидлашди.

Дostonнинг бундай лока-
лизациясини Сирдарё бўйидаги
қадимий Сирғоқ шаҳри яқи-
нидаги Барчининг кўк ко-
шонаси Барчинкент (Барчан-
ликент, Барчент, Барқанд,
Барчин) шаҳри ва бошқа жой

номлари ҳам тасдиқлашди,
қадимги Бойсун шаҳри ҳам
Сир ёқасида бўлганлигини
айтадилар. Бизнинг фикри-
мизча «Алпомиш»нинг гене-
зисини мазийнинг янада ич-
карироғидан, яъни VIII—IX
асрлардан илмомкоқ лозим...

— Юқорида кўпгина олим-
ларни тилга олиб ўтдингиз.
Дostonни ўрганиш жараёни
ҳақида ҳам тўхталсангиз...

— «Алпомиш» дostonи
туркий халқлар ўртасида
жуда машхур. Ўзбекларнинг
«Алпомиш»и, қорақалпоқ ва
қозоқ халқининг «Алпомиш»,
ўзгуларнинг «Баис Бай-
рак», татарларнинг «Алпо-
миш», бошқирларнинг «Ал-
паммиша ва Барсин хилуу»,
уйғурларнинг «Али-Ма-
наш» ва бошқа дostonлар

туркий халқларнинг жуда
катта территориясида кенг
тарқалган қадимий буюк
эпоснинг муайян ўзгариш-
лар билан бизгача етиб кел-
ган намуналари ҳисоблана-
ди. Бу вариантлар фольк-
лоршуносликида «Алпомиш»
дostonининг кўнгирот, ўғиз,
қипчоқ ва олтой версиялари
деб юритилади. Уларнинг
яратилиши турли даврлар
ҳамда этник гуруҳлар тар-
ихи билан чамбарчас бо-
гли.

Ўзбек «Алпомиш»нинг
яратилиш даври ҳақида фан-
да турлича қарашлар мав-
жуд.
Ҳоди Зариф «Алпомиш»
мўғуллар истилосигача бўл-
ган даврда яратилган, деб
таъхмин қилади. Профессор
А. И. Боровков эса дoston
ўн тўртинчи асрда юзага
келган деб ҳисоблайди. Ака-
демик В. М. Жирмунский
эса уни XVI аср билан бо-
лайди.

Филология фанлари док-
торлари Т. Мирзаев ва
Б. Саримсқовлар дoston-
нинг бизгача етиб келган ва-
риантларини ўрганиб, қаҳра-
монлик эпосининг кўнгирот
версияси «Али Манаш» ёки
шунга яқин турган қадимий
вариантларга асосланиб Х—
XI асрларда Сирдарёнинг
қуйи ва ўрта оқимлари,
Орол атрофлари ҳақида Даш-

— Бир пайтлари «Алпо-
миш» ҳам ҳужумлар бўл-
ган экан...

— Шахса сизнинг даври
деб аталган йилларда нафа-
қат кишилар жабрланибгина
қолишмади, балки халқ оғза-
ки ижоди, адабиёт ва санъат
да ҳам «репрессия»га учра-
ди... Асрлар давомида халқ-
имизнинг маънавий талаб-
ҳаётининг жавоб бериб,
уларни маърифий-тарбиявий,
бадиий-эстетик тарбиялаб
келган классик мақоллари-
миш ҳам, буюк эпосимиз,
«Алпомиш» ҳам «қувғин»га
учради, ноҳақ қораланди.
«Алпомиш» халққа қарши
асар, феодаallar муҳитининг
муайян мақсадларига мўл-
жалланган дoston, деб
эълон ҳам қилинди. (Бу ҳу-
сусан А. Абдунабиев ва
А. Степановнинг халқ эпоси
руҳини, образларини мўл-
қо тушунамасдан қилган чи-
қишларидан сўнг даҳшатли
тўс олди). Бунга қарангки,
халқ томонидан ижод қилин-
ган, асрлар давомида кўз
қорачиғидек асраб ҳаётнинг
барча тўфонларидан олиб
ўтган эпоси охири-оқибатда
халққа қарши, реакция, за-
рарли асар, деб эълон қи-
линди-я! Айрим калтафаҳм,
нигилистлар томонидан ай-
тилан ўткинчи фикрлар, ҳа-
то, юқоридан туриб қўллаб-
қувватланса! Бу ҳол халқ-
нинг беёмият хизматқорла-
ри — бахшилар ва олимлар
қалбни ларзага келтирмай
иложи йўқ эди. Ўша пайт-
ларда сўз билан ишгагина
эмас ишонга, мантиққа, му-
шоҳадага ҳам дара тушган
эди... Ваҳоланки, «Алпомиш»
чин маънодаги халқини,
бошдан-оёқ халқ дарди, ор-
зу-қамиди, бақодирлик, дўст-
сия, муҳаббат, гўзаллик,
поклик, ҳалоллик, орият,
оқиллик, ҳалоллик, қўл-
оқилликлик каби юксак
инсоний туғилуларни ифода-
лаган асардир.

— «Алпомиш» дostonини
чоп этиш ишлари қай дара-
жада борапти?

— Шу кунгача «Алпо-
миш»нинг қирқдан ортиқ
вариантлари ёзиб олинган.
Ундан факат кинтаси — Фозил
Йўлдош ўғли билан Бўри
бахши вариантлари чоп
этилган, холос. «Ўзбек халқ
ижоди» кўп томлигининг ке-
йинги нашрларида «Алпо-
миш»нинг беш томдан иборат
бирмунча тўлароқ ва-
риантларини эълон қилиш
мўлжалланмоқда.

— Демак «Алпомиш»ни
ўрганиш давом этади?

— Албатта! «Алпомиш»
шундай бир ҳазинаки, уни
ўрганиш сари йиги қирра-
лари очилмайдими. Бу бора-
да фольклоршуносларимиз
ўзларининг қатъий сўзлари-
ни айтдилар, деб ўйлайман.

— Суҳбатингиз учун раҳ-
мат!

Суҳбатни
Темур УБАЙДУЛЛО
ёзиб олди.

— Қўриқнинг, — деди босиқлик билан, —
қайинсингиларингиз жой-жойини топиб ке-
тишди. Энди сиз ҳам келишим, ҳам қизимсиз.
Қаҳоратламанг мени, ахир, вақти келиб сиз
ҳам қайнага бўласизку, болам. Оғирлигим
тушётгани йў, пенсиям ўзинга етиб ортади.
Бир кун жанжал чиққан уйдан қирқ кун ризқ
қўтарилади, деганлар. Невазарларимизни ўзим
тарбиялаб, катта қияланим, Демак, оз бўлса-
да, нафим тегиб турибди.

— Керан бўлса, ўзим тарбиялаб оламан, —
тўнгилди келин, — ҳадеб бизнинг елка-
макда ўтиравермасдан қизларингизнинг уйи-
да ҳам турингиз...

Шу гапдан кейин ая йўлга чиқди. У қиз
уни баҳона қилди, бу қиз бунга вақт-қарор
қилиб қўрсатди, қайси бир қўёни қовоқ ухри,
яна бири саломга тузук алик олмади, ахир,
она шу кунгек юракда дарду алам билан яна
йўлга қайтди. Уйда эса тегин сассиқ гап, жан-
жал, тўполон. Аяниқсини шунда эдик, даҳа-
наки жанг нуқул Турсунбой ишдалигида рўй
берарди, аччиқ гапларга қийайолмаган она
кўз ёшларини артиб қўйча қиқиб кетар, тро-
турдаги ўриндиққа ўтириб, ўтган-кетганлар
ни томоша қилган бўларди, ўғли келгач, у билан
оркам-кейин ҳовлига кириб келарди.

— Қўзларингиз қизарибди, йилгидангизми,
ойи, — деб сўрарди ўғил. Шунда она бўлиб
ўтган воқеани яшириб:

— Даданг эсимга тушиб, қўнглимни бироз
бўшатиб олдим, болам, — дея жавоб қилар-
ди.

Шу билан эртаси кун Турсунбой ишга кет-
гунча тўполон ҳам барҳам толарди.
Арран қопга яшириб бўлармиди, қарангки,
одатдаги қайна-келин жанги устига ўғил
келиб қолса бўладими. Қаҳоратга очилган ҳар
иккала оғиз ҳам ҳайратдан юмилмай қолди.
Турсунбой гап нимадалигига дарров тушунди:
она кўз ёшларининг сирби ёққа эзилди!

У узоқ ўйлади, шу орада яна фарзандлар
туғилди. Турсунбой ҳама ҳаёл оғушида га-
ранг эди. Нима қилсин! Буюкка қараса — во-
лидан муҳтарам, ўйча боқса — фарзандла-
рининг онаси. Бирини гўшга бири тирноқ — ақ-
ратиб бўлмайди. Бироқ охири тўполон ўғил-
нинг тоқатини тоқ қилди. Энди пичоқ бориб
суюкка тақалган эди.

— Қани, йиғиштири лаш-лушингни, — ўш-
қирди Турсунбой. — Жўна. Отасиз бизларни
воёга етказгунча онақоримнинг қўли косов,
сочи сугурти бўлди, қарганда сенга талатиб
қўямми! Жўна, хотин эси сендақа бўлса, бу
дунёдан тоқ ўтганим яхши...

Қўриқнинг болалигини олиб кетиб қолди.
Она уларнинг орасига тушолмади, бироқ
юракнинг бир чеккасига дард қолди. «Жан-
жалкаш бўлса ҳам, ҳарқалай, невазарларимга
она эди, — ўйлади Жўраҳон ая. — Йўлдан
қайтармай чакки қилдим...»

Уй ҳувилаб қолди. Яқиндагина Олой бозо-
рида тўғиллаб турган хоналарда пашша ўса
эшитилди. «Онага қўзнингнинг боласи йилгасе
келини қайтиб келганди, биров овозини сал
балад қўтурса, Қўриқ нариги хонада тўнғил-
лаётганда тўловерди. «Нима бола, жанжал-
ни кўрсатмаганим тагин — ўйлади Жўраҳон
ая ва шикот билан туриб, гўё келиннинг ач-
чиқ гапларидан қўриқандай ташқарига отилди.
Ўриндиқда узок ўтирди, невазарлари кўз ўн-
гидан ўта бошлади: «Ҳа, бола овози эшитил-
маган унинг қабристондан фарқи бўлмас
экан. Турсунбойни уйлантирмаган. Ҳадемай
ая невазар бўлади...»

Уйлантирди. Бироқ, ўғилнинг янги келинга
рўйхуши йўқ эди. Шу босондан ҳадеда
фарзанд ҳам тўғилмавермади. Шу орада Жў-

УШАНДА айна киш чилласи эди. Подъезд
олдидаги йўлакда — кўрпача солинган
скамейкада оёқларини остига олиб, бир кек-
са ўтирибди. Кампирнинг чехраси ғамнок, кў-
зидан оқиб тушган ёш томчилари юзидан
ақиллар оралиқларда қотиб қолган. Совуқ-
дан қочган кўллар қўтиқлар тагига яшири-
ган.

«В» блокда яшовчилар кампирнинг олди-
дан ўтиб кетишар экан, ҳар гал илқ сало-
лашиб, ақинчи билан чуқур ўф тортишди,
бошларини сарак-сарак қилиб қўйишди.
Улар кексани совуқда дийдираб ўтирмасдан
уйга киришга ундаб, жуда кўп марта илтико-
лар қилишган. Аммо онахон онадаги фожа-
ни ўзича яширган бўлиб, ҳаммиса бир хил
жавоб беради:

— Тоза ҳавода нафас олиб ўтирибман, ўғ-
лим келса, бирга кирман...

Аслида она сириндан ҳамма хабардор эди:
Жўраҳон ая турмуш ўртоғи Нам акка Сталин-
град остоналаридаги жангда ҳалок бўлгач,
бир ўғил тўрт қиз билан қолиб кетди. Бола-
ларнинг ҳаммаси ёш, нон дея чўмчуқдай қир-
қиллашиб, онани жон-ҳолига қўйишмади.
Яхшиямки, оламда яхшилар кўп, уни тўқма-
чилик комбинатига ишга киритиб қўйишди.
Қайта турмуш қуришни эса ўзинга эп қўрмади
у, марҳум эрининг руҳини оёқ ости қилишдан
чўчиди. Хўллас, йиллаб-сиктаб болаларни воё-
га етказди.

— Не-не азобларни бошдан кечирмади бу
бечора, — дейди Жўраҳон аянинг эски ҳам-
маҳалласи Махмуд ота, — Қоратощда ҳамма-
нинг юраги ачирди. Бироқ қариган чоғида бу
ахволга...

Тўхтан, отахон, пардани дарров қўтариб
қўя қолмаг, «бу ахволга етиб келганимизча
хали бир неча ўрик пичини бор: хали фар-
зандларнинг каттаси Турсунбойнинг қўлидан
иш келадиган бўлиб қолади, уни уйлантирмади,

Ўз уйига
бегона она

қизларини турмушга узатиб, невазар-чечарали
бўлади, шаҳар ижроия комитети буюзилган
эски уйи учун онага 8 минг сўм пул билан
яна уч хонали киникта қаватга ҳам ажратиб
беради. Урушда ҳалок бўлган собиқ жангчи-
нинг онасига она шундай эҳтиромлар қўрсати-
лади. Бугунча хали бор. Биз эса сўхбатни
ўзинлиб қолган жойидан давом эттирамиз.

Ҳамма бало Турсунбой уйланигандан кейин
бошланди. Бош эгиб гўшангага кирган келин
ундан чиқибкоқ қайнагага гўдайиб қарайдиган
бўлди. Бир-икки йил қов-қовоқ уйи билан
ўтди, икки невазар туғилгандан кейин келин-
нинг оғизда қийдаган «қий-диёдан» илон
пўст ташлайдиган даражага етди.

Бир кун одатдаги тўполондан кейин Жў-
раҳон ая:

— Қўриқнинг, — деди босиқлик билан, —
қайинсингиларингиз жой-жойини топиб ке-
тишди. Энди сиз ҳам келиним, ҳам қизимсиз.
Қаҳоратламанг мени, ахир, вақти келиб сиз
ҳам қайнага бўласизку, болам. Оғирлигим
тушётгани йў, пенсиям ўзинга етиб ортади.
Бир кун жанжал чиққан уйдан қирқ кун ризқ
қўтарилади, деганлар. Невазарларимизни ўзим
тарбиялаб, катта қияланим, Демак, оз бўлса-
да, нафим тегиб турибди.

— Керан бўлса, ўзим тарбиялаб оламан, —
тўнгилди келин, — ҳадеб бизнинг елка-
макда ўтиравермасдан қизларингизнинг уйи-
да ҳам турингиз...

Шу гапдан кейин ая йўлга чиқди. У қиз
уни баҳона қилди, бу қиз бунга вақт-қарор
қилиб қўрсатди, қайси бир қўёни қовоқ ухри,
яна бири саломга тузук алик олмади, ахир,
она шу кунгек юракда дарду алам билан яна
йўлга қайтди. Уйда эса тегин сассиқ гап, жан-
жал, тўполон. Аяниқсини шунда эдик, даҳа-
наки жанг нуқул Турсунбой ишдалигида рўй
берарди, аччиқ гапларга қийайолмаган она
кўз ёшларини артиб қўйча қиқиб кетар, тро-
турдаги ўриндиққа ўтириб, ўтган-кетганлар
ни томоша қилган бўларди, ўғли келгач, у билан
оркам-кейин ҳовлига кириб келарди.

— Қўзларингиз қизарибди, йилгидангизми,
ойи, — деб сўрарди ўғил. Шунда она бўлиб
ўтган воқеани яшириб:

— Даданг эсимга тушиб, қўнглимни бироз
бўшатиб олдим, болам, — дея жавоб қилар-
ди.

Шу билан эртаси кун Турсунбой ишга кет-
гунча тўполон ҳам барҳам толарди.
Арран қопга яшириб бўлармиди, қарангки,
одатдаги қайна-келин жанги устига ўғил
келиб қолса бўладими. Қаҳоратга очилган ҳар
иккала оғиз ҳам ҳайратдан юмилмай қолди.
Турсунбой гап нимадалигига дарров тушунди:
она кўз ёшларининг сирби ёққа эзилди!

У узоқ ўйлади, шу орада яна фарзандлар
туғилди. Турсунбой ҳама ҳаёл оғушида га-
ранг эди. Нима қилсин! Буюкка қараса — во-
лидан муҳтарам, ўйча боқса — фарзандла-
рининг онаси. Бирини гўшга бири тирноқ — ақ-
ратиб бўлмайди. Бироқ охири тўполон ўғил-
нинг тоқатини тоқ қилди. Энди пичоқ бориб
суюкка тақалган эди.

— Қани, йиғиштири лаш-лушингни, — ўш-
қирди Турсунбой. — Жўна. Отасиз бизларни
воёга етказгунча онақоримнинг қўли косов,
сочи сугурти бўлди, қарганда сенга талатиб
қўямми! Жўна, хотин эси сендақа бўлса, бу
дунёдан тоқ ўтганим яхши...

Қўриқнинг болалигини олиб кетиб қолди.
Она уларнинг орасига тушолмади, бироқ
юракнинг бир чеккасига дард қолди. «Жан-
жалкаш бўлса ҳам, ҳарқалай, невазарларимга
она эди, — ўйлади Жўраҳон ая. — Йўлдан
қайтармай чакки қилдим...»

Уй ҳувилаб қолди. Яқиндагина Олой бозо-
рида тўғиллаб турган хоналарда пашша ўса
эшитилди. «Онага қўзнингнинг боласи йилгасе
келини қайтиб келганди, биров овозини сал
балад қўтурса, Қўриқ нариги хонада тўнғил-
лаётганда тўловерди. «Нима бола, жанжал-
ни кўрсатмаганим тагин — ўйлади Жўраҳон
ая ва шикот билан туриб, гўё келиннинг ач-
чиқ гапларидан қўриқандай ташқарига отилди.
Ўриндиқда узок ўтирди, невазарлари кўз ўн-
гидан ўта бошлади: «Ҳа, бола овози эшитил-
маган унинг қабристондан фарқи бўлмас
экан. Турсунбойни уйлантирмаган. Ҳадемай
ая невазар бўлади...»

Уйлантирди. Бироқ, ўғилнинг янги келинга
рўйхуши йўқ эди. Шу босондан ҳадеда
фарзанд ҳам тўғилмавермади. Шу орада Жў-

рахон ая Қаймова ижрокмдан «Ўйингиз
яқин ойларида бўзилади, давлат киникта уч хо-
нали каватига ва ўйингизнинг ярим нархини
тўлайди» деган мазмунда ҳаг олди. Шундан
кейин яна кампирнинг юрагига гўгулга туш-
ди, бир жойда ўтирмалайдиган бўлиб қолди.
Нихоят бир кун ёрилди:

— Хой, Турсун, жанжалкаш бўлсам ўз ке-
линим яхши экан, невазарларини соғиндим.
Мана, киникта каватига беришармиш. Биттаси-
да сизлар, киникчисида ўзим туравераман, —
деди у. — Тўхум бермайди деган бўлиб жўнат...

Бу гапларни бехосдан эшитиб қолган ик-
кинчи келин: — Ўзим ҳам кетмоқчиман, —
деди иккиридан ўқдай отилиб чиқар экан, —
ўйингизнинг қўнгли йўқ менда...

Қўриқнинг уйга қайтариб фикри Турсунбой-
нинг дилида ҳам бор эди. Тўсатдан у катта
невазар билан буви ўртасидаги сўхбатни эши-
тиб қолди.

— Тўй ўтган, — дерди Дипоромхон, — шу
квартираларинг бирини биз билан тураверамиз.
Сиз бўлажак қўёнингизга Юсуфхон жуда ақили
йигит. Сизини бошимизга қўтарамиз. Ойим билан
жанжаллашиб уйингизга ўтиб кетаверадим-
ми!

Катта қизининг бу гаплари Турсунбойнинг
қарорини тезлаштирди. Яқиниб-ёлбориб кўз
оқиб қўрган биринчи ёстиқдошини уйга олиб
келди. Яна хоналар тўлиб қолди: қий-ҳа, қул-
ғи, йиғи... Шу орада Дипоромхоннинг тўғи ҳам
бўлиб ўтди. Қўриқ ҳам ҳовуридан тушганди эди.

Шоду туррамлик билан янги квартираларга
кўчиб ўтирди. Бироқ оқойишталлигини интиқиб
кутган она қўнглидаги орзулар ушаламади,
келинини босилганин ёлгон, невазарнинг ваъ-
далари пуч бўлиб қолди. Дипоромдаги тилғ-

Ўз уйига
бегона она

ламаликдан мақсад: уч хонали квартирага
осонгина эгалик қилиш экан. Ахир, уйланин
ҳаммаси битта оила бошлиғи — урушда ҳалок
бўлган жангчининг беваеси Жўраҳон ая номи-
га расмийлаштирилган эди-да. Аянинг ўзи
эса ош пичириб, оғизга бир лўқма тегмаган
ошлар ахволга тушиб қолди. Квартираларни
ўғил ва невазар қўёга Юсуф Қаймолов эгалаб
олиб, онани қўйида қолдиришди. Улар мўл-
табар зотга нисбатан бор отанга, бор онага
га қабилда иш туқиди. Невазар «Сиз ўғли-
гиз билан турасиз, биз ёшлар ўзимизча яша-
моқчимиз» деб аяни биринчи қаватга қува-
ди, келин эса «Кўзим, аяни Сизнинг невазар-
гиз бирга яшас, бошларига қўтаришга ваъда
беришган, бориш, ўшлар билан турингиз деб
қайнагани иккинчи қаватга ҳайдади. Акс ҳо-
да яна жанжал...

Қаватлар орасида бўзчининг мокисидек
қатнашериб толиққан она яна йўлакни афзал
қўлади, подъезд олдидаги скамейкага кўрпача
солиб, кундузлари шу ерда ором оладиган
бўлди.

Йўлак олдида ўтган-кетганлар аядан ҳол-
ахвол сўраган бўлишди. Она эса ўзича уйи-
даги сирин яширган бўлиб:

— Тоза ҳавода нафас олиб ўтирибман, —
деб жавоб беради. Аммо бу она фожа-
нидан ҳамма хабардор эканлигини у билмасди.
Ахир сабри чидмаган бир раҳмдил чоп
онага гап ўргатди:

— Юқорида ёзинг. Бир хонали уй бериш-
син.

— Йўғе, — деди ая чўчиб, — беришарми-
кин! Ахир, квартиралар меннинг номидади!
Бу гапдан ҳабар топган

10 июнь

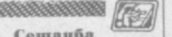

Душанба

МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Футбол шарҳи. 9.35 «Борис Годунов». Бадий фильм. 1 ва 2-сериялар. Танефус пайтада (10.50) — Янгилликлар. 12.10 «Ажойиб кун». Мультифильм.

16.00 Янгилликлар. 16.10 «Қайта куриш прожектори». 16.20 «Объ-ект» — Швейцария. Кинокурса-тув. 16.40 Тарих саҳифалари. В. В. Кунбишев. Тугилган кунининг 100 йиллигига. 17.15 «Замондош-миз портрети». Телевизон ҳуж-жатли фильмлар перемьераси. 18.05 «Шоҳ Султон ҳақида эртанг». Мультифильм. 19.00 «Рассом уста-хонасида». Вислав Кликер. 19.15 Футбол шарҳи. 19.45 Бутунитифок XIX партия конференцияси олдидан. КПСС Марказий Комитетининг Тезисларини муҳокама қилади. 20.15 «Иван». ССР Итти-фоки Давлат академик Малой театри фильм-спектаклининг премьераси. Автор А. Кудрявцев. 21.30 «Время». 22.00 «Қайта куриш прожектори». 22.15 Фильм-спек-таклининг давоми. 23.50 «Дунё во-қеалари». 24.00 «Музыкали хази-на». И. Архипова ижросида А. С. Пушкин шеърларига ёзилган ро-манслар.

Семайба

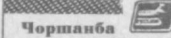
МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 А. Куд-рявцев. «Иван». ССР Иттифоки Давлат академик Малой театри-нинг фильм-спектакли. Танефус пайтада (10.20) — Янгилликлар. 12.05 «Мўъжизаси мўъжизалар».

16.00 Янгилликлар. 16.10 «Қайта куриш прожектори». 16.20 Бурят телевидениесининг програм-маси. 17.10 Озарбайжон ССР Дав-лат рақс ансамблининг концерти. 17.40 Рус маданияти сарҳамла-рида. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 Танишнинг: Бутунитифок XIX партия конференцияси деле-гатлари. 20.20 «Замондош». Теле-журнал. 1-курсатув. 21.30 «Вре-мя». 22.00 «Қайта куриш прожектори». 22.15 «Уйранилган скрипка ҳақи-да иш». Хужжатли фильм премь-ераси (ЦСДФ). 23.45 «Дунё во-қеалари». 23.55 Шеърят лавза-лари. А. С. Пушкин шеърлари. Телевизон ҳужжатли фильм премьераси (ЛНФ).

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 Айдар Файзрахмонов татар халқ

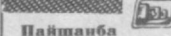
Чирашба

МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Шоҳ Султон ҳақида эртанг». Мульти-фильм. 10.00 Саҳватчилар клуби. 11.00 Янгилликлар. 11.10 МТ эк-ранда биринчи марта. «Қадикий Русь». 1-серия (М. Горький но-мили киностудия). 16.00 Янгилликлар. 16.10 «Қайта куриш прожектори». 16.20 «Вилана» кишлоқ халқ кәлпелсининг қишқи (Виль-нос). 16.35 Югуриш ҳавосқор-ле-ри клуби ҳақида курсатув. 16.55 Магадан телевидение студияси-нинг программаси. «Улкан ишлар даври». 17.55 «Слом, музика!». 18.40 «Майба». Қадикий рус жи-вописи ҳақида. 19.05 «Дунё во-қеалари». 19.25 Бутунитифок XIX партия конференцияси олдидан. 1-курсатув. 20.10 МТ экранда биринчи марта. «Қадикий Русь». Бадий фильм. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта куриш про-жектори». 22.15 КПСС Кирова об-ласти комитетининг биринчи сек-ретари С. А. Осминининг ёш-лар билан учрашуви. 23.30 «Дунё воқеалари». 23.40 «Шоу? Йўқ, контакти».

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 Айдар Файзрахмонов татар халқ

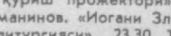
Пайташба

МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Нега ва нима учун». 9.35 МТ экрани-да биринчи марта. «Қадикий Русь». Бадий фильм. 1 ва 2-се-риялар. Танефус пайтада (10.55) — Янгилликлар. 12.10 КПСС Киров об-ласти комитетининг биринчи сек-ретари С. А. Осминининг ёш-лар билан учрашуви. 23.30 «Дунё воқеалари». 23.40 «Шоу? Йўқ, контакти».

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 Айдар Файзрахмонов татар халқ

Тошкент оқшоми

Узбек ва рус тилла-рида мустақил равишда нашр этилади.

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 Рус тили. 9.50 Мультифильм. 10.20 «Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ ба-жар». 11.20 Илмий-оммабоп фи-льмлар. 12.00 «Раймондиннинг кўп қиррали образи». Фильм-концерт. 12.30 Телевизон ҳуж-жатли фильм. 13.00 Болалар уч-ун фильм. «Зангори патруль». 14.05 Янгилликлар. 14.15 Баҳорги чақирғи. Бадий фильм, субтитр-билан (М. Горький номили кино-студия). 15.45 Теннис. Франция-нинг очик чемпионати. Финал. 18.35 Янгилликлар. 18.45 «Совет Иттифоқида хизмат қиламан!» 19.45 «Халқаро панорама». 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкин-тойлар! 20.45 Реклама. 20.50 Халқ куйлари. 21.00 Теннис. Франция-нинг очик чемпионати. Финал. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта куриш прожектори». 22.15 «Таллинде мода кунлари». 23.10 Янгилликлар. 23.15 «Тонгги почта». Музикали курсатув (такрор).

УзТВ

15.00 Болалар учун фильм. «Мит-ти чоқчи». 16.45 «Абитуриент-88». Иншо қандай ёзилади? 17.20 «Уч-кур олов». Мультифильм. 17.30 Болалар учун. «Бойчаечка». 18.00 Янгилликлар. 18.10 «Қизқувчилар

экрани». Илмий-оммабоп програм-ма (рус.). 18.40 «Саратон». Фильм-концерт. 18.50 В. В. Кунбишев тугилган кунининг 100 йиллигига. «Революция» ваколати билан Бадий фильм. 1-серия («Узбек-фильм»). 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.15 «Долларб вазифа». 20.30 «Ахборот». 20.50 УзССР Давлат телерадиоси халқ чогуру оркес-трининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта куриш прожектори». 22.15 «Ико-ди учрашувлар». Узбекистон Ленин комсомол мукофотининг лауреати, шоир Омон Матжон. 23.45 Курсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 «Юкори Днепр тарона-лари». Фильм-концерт. 20.05 Пуш-кинхонлик. «Таш меҳмони». 21.00 «Замондошларимиз». «Шундай аёллар яшайди» туркумидан.

ФРУНЗЕ КУРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта куриш прожектори». 22.15 «Менинг фикрим». 22.30 Экранлаштирилган адабий асар-лар. «Василий ва Василиск». Ба-дий фильм (рус.).

7 июнь

Хужжатли фильм. 17.30 «Рус ти-ли — барчага». 18.00 Янгилликлар. 18.15 Сузиз бўйча халқаро му-собақалар. 18.45 «Революция ва-колати билан». Бадий фильм. 2-серия. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «КПСС Марказий Комитети-нинг Бутунитифок XIX партия кон-ференциясида Тезисларини муҳока-ма қилади». 20.30 «Ахбо-рот». 20.50 Лирик концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта куриш прожектори». 22.15 «Ешлик» студияси курсатади. «Солдат оналарининг сўзлери» (рус.). 23.40 Курсатувлар про-граммаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 «Марияга аталган олим-лар». Бадий фильм («Мосфиль-м»). 20.45 «Ичкикибозликка ўт очмак» (рус.).

ДУШАНБА КУРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта куриш прожектори». 22.15 «Санаёт усталари» туркумидан. СССР халқ артисти Хошим Гадов.

8 июнь

дан. «Ешлик» студияси курсатади. 18.20 «Революция ваколати би-лан». Бадий фильм. 3-серия. 19.45 «Ахборот» (рус.). 20.00 Фу-тбол бўйча СССР чемпионати. «Пхтакор» — «Динамо» (Батуми). 2-тайм. 20.50 «Ахборот». 21.10 «Дутор тароналари». УзССР халқ артисти О. Қосимов чадади. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта куриш прожектори». 22.15 Экранизмизда биринчи марта. «Чўлдаги таъкиб». Бадий фильм. 23.45 «Бугун оламда нима гап!».

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Дарё орти чегара». Бадий фильм. («Туркманфильм»). 21.00 «Шаҳар ташвишлари ва му-аммолари».

ФРУНЗЕ КУРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта куриш прожектори». 22.15 «Менинг фикрим». КПСС Марказий Комитетининг Бутунитифок XIX партия конфе-ренциясида Тезисларини муҳокама қилади. 22.25 «Смирлар кочно-дан. Бадий фильм (рус.).

9 июнь

зюн ҳужжатли фильм. 23.55 «Нинго».

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 «Питирлейки» халқ куйлари ан-самблининг концерти. Петроза-водскдан курсатилди. 9.50 Испан тили 1-йил шуғулланётганлар учун. 10.20 Илмий-оммабоп фильм-лар учун. 11.30 Усмирлар учун музикали курсатув 13.45 Болалар учун фильм. «Барабан-чининг такдири». 3-серия. 14.50 Янгилликлар. 15.00 Такрорий теле-фильмлар кундаги сенаси.

МТ II

18.30 Янгилликлар. 18.40 П.И. Чайковский номили халқаро кон-курслар лауреатлари. В. Постни-кова (фортепиано). 19.30 «Савхат-чилар клуби». 20.30 Тунингиз хай-ри бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Ритмик гимнастика. 21.15 Теннис сабоқлари. 3-курсатув. 21.30 «Вре-мя». 22.05 «Қайта куриш прожек-тори». 22.15 «Футет». Бадий фильм. («Ленфильм»). 23.50 Янгилликлар.

УзТВ

16.00 «Уддабурон Берендеев». Бадий фильм. 17.05 «Абитури-ент-88». Химия. 17.40 «Езги боғ». Телефильм. 17.50 Янгилликлар.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 «Тиманчининг дустеи». Бадий фильм. 20.50 «Реклама». 21.00 «Енгиндан эҳтиёт бўлинг!» (рус.).

ДУШАНБА КУРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта куриш прожектори». 22.15 «Алвасты Том». Бадий фильм.

Бу фильми кўринг

Экранда — оила ҳаёти

Шом пайти. Тўдин ой қиш-қизариб ботмоқда. Шу вақт уйдан чиққан гўзал аёл қоронғилик қат-рига кириб кетади. Бу ёш, келин-гай аёлнинг исми Ҳафиза. У «Уз-бекфильм» киностудиясида сурат-га олинган «Оқ бино оқшомлари» фильмининг бош қаҳрамони.

Ҳафиза ҳали ёш, лекин у донимо изтиробда. Унинг қалбига учта юрак уриб туради. Ўзиники ва икки севиклиси — Шарифжон ҳам-да Авазбекнинг. Шарифжон Ҳа-физанинг умр йўлдоши. Уларнинг қизлари катта бўлмоқда. Лекин Ҳафиза бошқа йигит — Аваз-бекни ҳам севди. Лекин бу икки се-виги ёш аёлни ҳаётини қирмаган кўчаларига бош уришга мажбур қилди. Ҳафиза аса сув қаби оқиб ўтаверади. Шарифжон шаҳарда, олий ўқув даргоҳида таълим ола-ди. Ҳафиза эса қишлоқда. Шун-дай бўлса ҳам аёл умр йўлдошини ўғайлади. Бироқ, нотақон унинг қариндаси Авазбек пайдо бўлган-да тинчлини йўқотиб, Авазбекни ўғайлади. Бундай иккиёқлама се-виги аёлнинг виждонини қийнайди. Виждон олдидан, суюклиси Ша-рифжон олдидан, қиз олдидан Ҳа-физа нима деб жавоб қайтариши ҳам билмайди.

Шуни айтиб ўтish жоизки, фильмининг сценарий автори ҳам, унинг режиссёри ҳам, унда бош ролларни ижро этган актёрлар ҳам ялқ бора бундай йиринк нига қў-уришган. Фильмининг сценарийси ёзувчи Нуридло Отахонов қалами-га мансуб. Режиссёр Хотам Файзи-ев суратга олган унбун фильмдаги бош ролларни актёрлар Лола Сай-далева, Фотиҳ Жалолов, Бехзод Муҳаммадқаримовлар ижро этиш-ган.

Фильмининг суратга олиш ният-сига етди. Яқин орада у респу-бликамиз кино илҳосмандлари ҳу-кмига ҳавола этилади.

СУРАТЛАРДА: фильмдан кадр-лар.

Х. Ҳасанов фотолари.

Х. Ҳасанов фотолари.

Қозонингиз тугди

Афандининг уйига яқин дўстлари меҳмон бўлиб келишди. Унда гушт сўй экан, данагиз хўрозини шартта сўйиб, шўрва қилишчани бўлди. Қара-са, қозонни жуда кичкина. Хасис бир қўшинидадан ялиниб-ёлавориб катта қозонини олиб чиқиб қайнатди.

Иккинчи кун эгаси қозонини су-раб чиқди. Афанди ўзининг қозон-часини кўшиб берди. Қўшинининг чохраси очилди:

— 3... э, афанди, нега қозон ин-кит?

— Қўшни, қозонингиз тугди, — деди Афанди.

Қўшини хурсанд бўлиб, қозонлар-ни олиб чиқиб кетди.

Яна бир кун афанди қўшини-сининг катта қозонини олиб чиқиб, ов-қат қилди. Эгаси қозонини сураб кел-ганда Афанди:

— Қўшни, қозонингиз ўлди, — деди.

Қўшинининг жаҳли чиқди:

— Ҳой, қанақа одамси, қозон ҳам ўладими?

— Ҳа, туңганига ишондингиз-ну, ўлганига ишонмайсизми? — деди Афанди.

София ХАБИБУЛЛИНА тайёрлаган.

Билдириш

Марксизм-ленинизм университети ректорати биттирувчиларнинг дип-ломлар топирилишига бағишланган таътилла йилгишлари Марксизм-ленинизм университетида — Пушкин кўчасидаги 17-уйда бўлишини маъ-лум қилади.

Идеология кадрлари факультетлари (бўлимлар бўйича) биттирувчилар-нинг йилгиши 11 июнь соати 11.00 да бўлади.

Партия ҳўналик активни факульте-ти (бўлимлари бўйича) биттирувчи-ларнинг йилгиши 11 июнь соати 11.00 да бўлади.

Ренторат.

Редактор Т. М. ҚОЗОҚБОВ.

Жума

МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Қади-кий Русь». Бадий фильм. 2-се-рия. 10.10 Мультифильм. 10.20 Янгилликлар. 10.30 «Умринг боқий бўлсин, Ер!» Экологик програм-ма.

16.00 Янгилликлар. 16.15 «Қайта куриш прожектори». 16.25 «Беш йиллик: ишлар ва одамлар». Хужжатли фильмлар премьера-си. 17.20 «Қор йўлбарси». Теле-визон бадий фильм премьера-си («Қозонфильм»). 18.30 «Фан: назария, тақриб, практика». 19.00 Халқ куйлари. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 «Сени севаман, ҳаёт». Телевизон фотоконкурс. 19.40 «Ойна экрани». «Сонетлар гудастаси». Бадий фильм («Бе-ларусфильм»). 21.20 «Қайта ку-риш прожектори». 21.30 «Время». 22.05 Хужжатли фильм премьера-си. 22.30 «Қайта куриш муаммо-лар ва ечиллари». КПСС Марк-зий Комитетининг Бутунитифок XIX партия конференциясида Тезисларини муҳокама қилади. Курсатув тугагач (24.00) — «Дунё воқеалари».

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 «Тўшимга қўй қирибди». Фильм-концерт. 9.50 «Жек курган уй», Мультифильм. 10.00 Инглиз тили. Биринчи йил шуғулланётганлар учун. 10.30 Илмий-оммабоп филь-м.

Шанба

МТ I

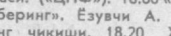
7.00 «120 минут». 9.00 Озарбай-жон ССР халқ артисти Ф. Қоси-мова куйлади. 9.10 «Умр Бахо-ри». Телевизон ҳужжатли фильм премьераси. (ГДР). 9.55 Футбол бўйча Европа чемпионатининг очилиш ҳақида репортаж. 10.10 ГФР ва Италия терма командала-рининг матчи. ГФРдан курсатил-ди. 11.50 «Социализм мамлакат-ларида». Тележурнал. 12.20 «Лев Гурич Синичкин». Телевизон бадий фильм. 13.40 «Дунё во-қеалари». 14.00 Бутунитифок XIX партия конференцияси олдидан. «Қайта куриш ва маданият». Со-вет маданият фонди. 15.00 «Сени севаман, ҳаёт», телевизон фото-конкурс. 15.05 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». Социал проблемаларини хал этишда Со-ветларнинг роли ҳақида (Кунби-шев шаҳри). 15.35 Телевизон ҳужжатли фильм премьераси. 16.25 Шеърят лавзалари. 16.30 «Мўъжизаси-мўъжизалар». 17.30 «Москва Кремль бўйлаб савхат». Телевизон ҳужжатли фильм премьераси. («ЦНФ»). 18.00 «Мен-га сўз беринг». Ёзувчи А. Ада-мовичнинг қишқи. 18.20 Халқ-аро ҳаёт бш редакцияси таниш-тиради: 9-студия. Москвада олий даражадаги Совет — Америка ишчи-юшларининг ақнига доир. 19.20 «Замондошларимиз». «Очиқ эшик олдидан. Телевизон бадий фильм. 1 ва 2-сериялар. (Лен-фильм). 21.30 «Время». 22.00 «Қайта куриш прожектори». 22.10 Шанба оқшомида. «Телевизон таниш». Никита Михалков (Э-стония телевидениеси). 23.35 Янгил-ликлар.

23.40 «Қаср». Телевизон ҳуж-жатли фильм премьераси. («ЛСДФ»).

МТ II

8.30 Эрталабки гимнастика. «Табакур» программаси

8.45 Студия таништиради: «Со-фия Киевская». «Билим қиррала-ри» туркумидан (Киев). 9.30 «Здо-ровье».

Яктаба

МТ I

8.30 Янгилликлар. 8.45 Ритмик гимнастика. 9.30 «Қўнча келар ҳа-қида эртанг». Мультифильм. 9.50 «Спортоло» тиржи. 10.00 «Бу-дильник». 10.30 «Совет Иттифоқи-га хизмат қиламан!» 11.30 «Тонг-ги почта». Музикали курсатув. 12.00 «Сиз бунга қодирсиз». 12.45 «Ерлаш» болалар ҳажвий кино-журнали. 12.55 Шеърят лавзала-ри. 13.00 «Музикали кино». 13.30 Бутунитифок XIX партия кон-ференцияси олдидан. «Қиш-лоқ янгилликлар». 14.30 «Здо-ровье». 15.15 Еш томошбали те-атри. «Қишқи эртанг». Телевизон спектакли премьераси. В. Шес-пер пьесаси асосида. 16.50 Муль-типликацияда фантастика. «Фан-театром». 1 ва 2-сонлар. 17.15 «Халқаро панорама» 18.00 «Оғир табиатли Бесков». Телевизон ҳужжатли фильм премьераси. («Экран»). 19.00 «Менга сўз бе-ринг». Шоир К. Ваншенкиннинг қишқи. 19.15 «Йиллар. Авлодлар. Қўшқилар». 4-курсатув. 20.00 МТ экранда биринчи марта «Судла-нувчи». Бадий фильм («Лен-фильм»). 21.30 «Время». 22.00 Футбол. Европа чемпионати. Анг-лия — Ирландия терма коман-далари. ГФРдан курсатилди. 23.40 «Баҳор кунни. С. Туликос кў-шиклари. 00.10 Янгилликлар.

МТ II

8.45 «Қаср». Телевизон ҳуж-жатли фильм премьераси. («ЛСДФ»).

8.30 Эрталабки гимнастика. «Табакур» программаси

8.45 Студия таништиради: «Со-фия Киевская». «Билим қиррала-ри» туркумидан (Киев). 9.30 «Здо-ровье».

8.30 Янгилликлар. 8.45 Ритмик гимнастика. 9.30 «Қўнча келар ҳа-қида эртанг». Мультифильм. 9.50 «Спортоло» тиржи. 10.00 «Бу-дильник». 10.30 «Совет Иттифоқи-га хизмат қиламан!» 11.30 «Тонг-ги почта». Музикали курсатув. 12.00 «Сиз бунга қодирсиз». 12.45 «Ерлаш» болалар ҳажвий кино-журнали. 12.55 Шеърят лавзала-ри. 13.00 «Музикали кино». 13.30 Бутунитифок XIX партия кон-ференцияси олдидан. «Қиш-лоқ янгилликлар». 14.30 «Здо-ровье». 15.15 Еш томошбали те-атри. «Қишқи эртанг». Телевизон спектакли премьераси. В. Шес-пер пьесаси асосида. 16.50 Муль-типликацияда фантастика. «Фан-театром». 1 ва 2-сонлар. 17.15 «Халқаро панорама» 18.00 «Оғир табиатли Бесков». Телевизон ҳужжатли фильм премьераси. («Экран»). 19.00 «Менга сўз бе-ринг». Шоир К. Ваншенкиннинг қишқи. 19.15 «Йиллар. Авлодлар. Қўшқилар». 4-курсатув. 20.00 МТ экранда биринчи марта «Судла-нувчи». Бадий фильм («Лен-фильм»). 21.30 «Время». 22.00 Футбол. Европа чемпионати. Анг-лия — Ирландия терма коман-далари. ГФРдан курсатилди. 23.40 «Баҳор кунни. С. Туликос кў-шиклари. 00.10 Янгилликлар.

8.30 Янгилликлар. 8.45 Ритмик гимнастика. 9.30 «Қўнча келар ҳа-қида эртанг». Мультифильм. 9.50 «Спортоло» тиржи. 10.00 «Бу-дильник». 10.30 «Совет Иттифоқи-га хизмат қиламан!» 11.30 «Тонг-ги почта». Музикали курсатув. 12.00 «Сиз бунга қодирсиз». 12.45 «